

Stab och samordning
Niklas Kallin

2009-09-03

MINNESANTECKNINGAR

Elmarknadsrådets möte den 3 september

Plats

Hotel Diplomat Åregården
Åre Torg
830 14 Åre

Närvarande

Magnus Stephansson, Svenska Kraftnät (*ordf.*)
Niklas Kallin, Svenska Kraftnät (*sekr.*)
Jenny Fridström, Svenska Kraftnät
Henrik Gäverud, Energimarknadsinspektionen (*ersatte Tony Rosten*)
Daniel Nordgren, Vattenfall AB
Wiktoria Åkerman, Plusenergi AB
Brynolf Alexandersson, Holmen AB
Hanna Dahlberg, Östkraft Energihandel AB
Jonas Almquist, Bergen Energi
Urban Hammarstedt, Nord Pool Spot
Magnus Thorstensson, Svensk Energi
Håkan Feuk, E.ON Energy Trading
Lars Johansson, Banverket

Ej närvarande

Mats Åhlberg, Fortum Distribution
Magnus Thysell, Lunds Energikoncernen AB
Tony Rosten, Energimarknadsinspektionen
Jan Karlsson, Vattenfall Eldistribution

SVENSKA KRAFTNÄT

BOX 1200
172 24 SUNDBYBERG
STUREGATAN 1

WWW.SVK.SE
REGISTRATOR@SVK.SE

TEL 08 475 80 00
FAX 08 475 89 50

Minnesanteckningar

1 Dagordningen fastställs

Magnus Stephansson gick igenom utskickad agenda. Två ytterligare punkter föreslogs, UTILTS (incitament till nätägare) och remiss av stamnätstariffen. Dessa togs upp under punkt 7 *Övriga frågor*. Agendan godkändes med nämnda tillägg.

2 Föregående minnesanteckningar

Föregående minnesanteckningar gick igenom och det föreslogs att en mindre korrigering i punkt 3 stycke 3 förs in. Ändringen bestod av en uppmjukning av sista meningen som ansågs vara för strikt i befintlig form. (Minnesanteckningarna, *Minnesanteckningar 090512*, bifogas.)

Svenska Kraftnät informerade också om att den generella höjningen av stamnätstariffen för 2010 uppgår till ca 32 %, vilket fördelas enligt 40 % på energidelen och 25 % på effektdelen. Då marginalförlustkoefficienterna har räknats om kommer höjningen av energiavgiften bli olika stor för olika kunder.

3 Svenska anmälningsområden

Niklas Kallin presenterade Svenska Kraftnäts utredning om uppdelning av Sverige i anmälningsområden. (Presentationen, *090903 – Svenska anmälningsområden*, bifogas.)

Svenska Kraftnät berättade att begränsningarna av handelskapacitet på utlandsförbindelser – till följd av stor transitering av kraft genom Sveriges interna snitt – har ökat de senaste åren. Vid utformandet av en långsiktigt hållbar lösning bör sådana begränsningar undvikas eftersom det försämrar konkurrens och minskar integrering av elmarknaden i norra Europa. Långsiktigt bör bristande överföringsförmåga i stamnätet åtgärdas med hjälp av nätinvesteringar, men det finns likväl ett behov av effektiva metoder för hantering av flaskhalsar kortsiktigt. Sådana metoder kan utgöras av mothandel, marknadsdelning eller en kombination av dessa.

Det är tydligt att hantering av snitt 2 och/eller snitt 4 med full planerad mothandel skulle innebära mycket höga, volatila och svårprognostiserade kostnader, samt medföra att svenska nätkunder får betala hela kostnaden till nytta för utländska kunder. Denna metod vore sannolikt också ohållbar med hänsyn till att det i många situationer inte skulle finnas tillräckligt med reglerresurser i södra Sverige för att praktiskt kunna utföra nödvändig mothandel i tillräcklig omfattning.

Vissa av rådets medlemmar ställde sig frågande till Svenska Kraftnäts hållning att mothandel innebär en diskriminering av svenska kunder. Svenska Kraftnät förtydligade att vid en marknadsdelning fördelas kostnader och intäkter i alla berörda länder i enlighet med utbud och efterfrågan medan mothandel enbart belastar de svenska nätkunderna via tariffen.

Den främsta nackdelen med en uppdelning av Sverige är sannolikt försämrade möjligheter för många aktörer att hantera risker kopplade till områdespriset. Detta gäller i synnerhet i ett möjligt anmälningssområde söder om snitt 4.

Snitt 1 skulle sannolikt kortsiktigt kunna hanteras med mothandel. Samtidigt talar bland annat användandet av en enhetlig metod och den sannolikt ökade betydelsen av snitt 1 i framtiden för att detta snitt kan vara relevant vid en marknadsdelning.

Gällande tidpunkt för införande redogjorde Svenska Kraftnät för de olika faktorer som är relevanta att beakta i sammanhanget. Vid tidigare förfrågan från Svenska Kraftnät har 18 månader angetts som en undre gräns för att genomföra nödvändiga ändringar i rutiner och IT-system, medan hänsyn till nu gällande CfD-kontrakt indikerar att tre år utgör mer lämplig framförhållning.

Vissa medlemmar anförde, mot bakgrund av problemen med införandet av UTILTS, att en testperiod på sex månader – utöver de tidigare angivna 18 månaderna – kan vara lämpligt för att säkerställa en lyckad implementering. Många av mötesdeltagarna påtalade också att ett införande den 1 juli bör undvikas eftersom det är vanligt med semester vid denna tidpunkt.

4 Upphandlad effektreserv

Kallin presenterade utfallet av Svenska Kraftnäts upphandling av effektreserv inför vintern 2009/2010. (Presentationen, 090903 – *Upphandling av effektreserv*, bifogas.)

För produktion inkom 10 anbud om totalt 2031 MW, för förbrukningsreduktion var motsvarande siffror 34 anbud om totalt 633 MW. Av dessa upphandlades 1166 MW produktion och 633 MW förbrukningsreduktion, samt 120 MW från Svenska Kraftnät Gasturbiner. Detta resulterade i en total upphandlad volym om 1919 MW, varav 32 % utgörs av förbrukningsreduktion, vilket är i samklang med Energimarknadsinspektionens rapport "Effektfrågan – Behövs en centralt upphandlad effektreserv".

Den fasta kostnaden för upphandlingen blev 70,5 MSEK. Det motsvarar en minskning av den fasta kostnaden per MW relativt föregående år med drygt 11 %, och medför att effektreservavgiften sannolikt kommer att kunna sänkas något.

5 Publicering av realtidsdata för produktion

Daniel Nordgren informerade om att andra företag har börjat sälja realtidsdata för större produktionsanläggningar i Norden. För att öka transparensen och tillhandahålla samma information till alla aktörer på marknaden föreslår Vattenfall att till och börja med publicera realtidsdata från Forsmark och Ringhals kärnkraftverk.

(Presentationen, 090903 – *Publicering av realtidsdata*, bifogas.)

I förlängningen önskar Vattenfall att detta hanteras av Svenska Kraftnät och Nord Pool Spot. Urban Hammarstedt meddelade att Nord Pool Spot gärna erbjuder sin hemsida för publicering, men att det kan dröja ca 6 månader innan detta kan implementeras.

Magnus Thorstensson berättade att Svensk Energi har tagit fram en intern PM där de föreslår att en grupp ska tillsättas med deltagare ifrån Svenska Kraftnät, Nord Pool Spot, marknadsaktörer samt Energimarknadsinspektionen för att utreda frågan vidare. Thorstensson ombads att på nästa möte avrapportera beslut från Svensk Energis ledningsgrupp angående förslaget.

6 Information från Nord Pool

Urban Hammarstedt informerade om nyheter från Nord Pool Spots affärsområde. (Presentationen, 090903 – *Nord Pool Spot*, bifogas.)

Bland informationspunkterna kan nämnas att:

- Nord Pool Spot inför en negativ nedre budgräns på -200 EUR från den 1 oktober 2009.
- Testning av marknadskoppling via EMCC pågår. De tidigare problemen kommer förhoppningsvis att vara lösta inom 1-2 månader.
- Arbete pågår med att införa Nord Pool Spots handelssystem i Litauen.

7 Övriga frågor

UTILTS

Wiktor Åkerman och Hanna Dahlberg påtalade att det i samband med införandet av UTILTS har uppstått problem med avräkningen. Då bristerna har varit stora i nätägarnas mätvärdesrapporteringen har Svenska Kraftnät inte kunnat genomföra balansavräkning och fakturering i tid, vilket i slutändan drabbar den balansansvarige. Åkerman och Dahlberg hänvisade till bristande information från Svenska Kraftnät och

avsaknad av möjlighet att testa och verifiera rapportering och IT-system innan de nya föreskrifterna började gälla. De framförde också att liknande förändringar i framtiden inte bör genomföras den 1 juli då det krockar med semesterperioden.

Stephansson kommenterade att Svenska Kraftnät förstår de problem som bristande mätvärdesrapportering vållar de balansansvariga och påpekade samtidigt att Svenska Kraftnät gör allt för att stödja nätägarna för att komma till rätta med problemen. Stephansson föreslog också att en grupp med aktörer från branschen tillsammans med Svenska Kraftnät och Energimarknadsinspektionen ska tillsättas för att utreda vad som har gått fel i förberedelsearbetet och impementeringen av UTILTS, samt vad som kan förbättras till nästa gång. Stephansson ombad de personer som vill delta i en sådan grupp att anmäla sig till Svensk Energi.

Remiss av nättariffen

Håkan Feuk frågade på vilket sätt Svenska Kraftnät hade tagit hänsyn till E.ON:s remissvar – angående begränsningar av utlandsförbindelser – som lämnats i samband med översynen av nättariffen. Magnus Stephansson svarade att det är en fråga som läg utanför översynen av tariffstrukturen och att den behandlas i andra sammanhang.

8 Nästa möte

Nästa möte kommer att hållas den 25 november i Svenska Kraftnäts lokaler i Sundbyberg.¹

Bilagor

- Punkt 2: Minnesanteckningar 090512
- Punkt 3: 090903 – Svenska anmälningsområden
- Punkt 4: 090903 – Upphandling av effektreserv
- Punkt 5: 090903 – Publicering av realtidsdata
- Punkt 6: 090903 – Nord Pool Spot

¹ Tidpunkt för mötet ändrades senare till den 10 november med anledning av Svenska Kraftnäts åtagande till Kommissionen.

